

FYLKESMANNEN I HEDMARK
Miljøvern

Saksbehandler, innvalgstelefon
Steinar Østlie, 62 55 11 77

Vår dato
06.11.2017
Arkivnr.
461.3

Vår referanse
2017/5254
Deres referanse

Salsus AS
Åsumvegen 7
2213 Kongsvinger

Salsus AS, Kongsvinger – Vedtak om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven – Tillatelse 2017.0900.T

Fylkesmannen i Hedmark har ferdigbehandlet søknaden fra Salsus AS av 29.08.2017 og har besluttet å gi tillatelse til virksomheten etter forurensningsloven på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Vi viser til deres søknad av 29.08.2017 om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven.

Fylkesmannen i Hedmark gir med dette tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf § 16. Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre.

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens pkt. 3. Utslipp som ikke er regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. For virksomheter hvor slike stoffer benyttes som innsatsstoffer eller dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsens pkt. 3. eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Det understrekes at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslipp holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Postadresse:
Postboks 4034
2306 Hamar

Kontoradresse:
Parkgt 36
2317 Hamar

Telefon Statens hus:
Sentralbord: 62 55 10 00

Org.nr.: 974 761 645
Banknr. 7694.05.01675

E-post: fmhpost@fylkesmannen.no

Internett: www.fylkesmannen.no

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften viser vi til Miljødirektoratets hjemmesider på internett, www.miljodirektoratet.no. Nettstedet www.regelhjelp.no er dessuten under utvikling, dette gir bransjevise oversikter over viktigste regelkrav.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Saksfremstilling og begrunnelse

Søknaden gjelder etablering av ny virksomhet i eksisterende lokaler i Åsumvegen 7 m.m. på SIVA industriområde i Kongsvinger. Planlagt produksjon er buljong og sauser, 16 tonn per døgn, 4000 tonn per år. Produksjonen skal foregå på dagtid (8 timer), 5 dager per uke hele året.

Virksomheten forventes ut fra søknaden ikke å gi særskilte belastninger på omgivelsene av støy og lukt, utover hva som må forventes på et næringsområde. Bedriften vil anvende fjernvarme til oppvarming og propan til fyring av dampkjele til prosessen.

Utslipp av prosessavløp skjer via interkommunalt nett til Kongsvinger renseanlegg. Maksimale utslipp tilsvarer ca. 700 pe (personekvivalenter) fosfor og ca. 2000 pe organisk stoff.

Uttalelser og merknader til søknaden

Søknaden har vært forelagt GIVAS IKS og Kongsvinger kommune til uttalelse. Det har ikke kommet merknader til søknaden. GIVAS IKS påpeker at de har vært involvert i etableringen og søknaden underveis i prosessen, og har ingen innvendinger mot påslippet.

Fylkesmannens vurdering av søknaden

Etableringen foretas på etablert næringsområde på SIVA. Utslipet har et moderat omfang, det tilsvarer ca. 2000 pe organisk stoff (BOF₅ og KOF) og mindre enn 700 pe total fosfor, basert på omsøkt maksimalt døgnutslipp. Påslippet skal ledes til Kongsvinger RA. Renseanlegget har foreløpig ikke biologisk rensetrinn, men slik utbygging er planlagt gjennomført. Fylkesmannen anser at avløpsanlegget har kapasitet for å behandle påslippet. Gjennom søknaden og behandlingen av denne har det ikke framkommet særskilte miljøulemper knyttet til etableringen.

Forholdet til naturmangfoldloven

I lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven), av 19.6.2009 nr. 100, heter det i § 7 at §§ 8 til 12 ”skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet”. I § 8 heter det blant annet at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger.

Fylkesmannen mener å ha tilstrekkelig kunnskap om dette området og konsekvensene av det omsøkte tiltaket, slik at det ikke er nødvendig å innhente ny kunnskap om dette. Bedriften skal

lokaliseres på etablert industriområde. Utslipet av rensed avløpsvann skal forbehandles i internt rensesanlegg (fettutskiller) og ledes til interkommunalt avløpsnett/Kongsvinger rensesanlegg.

”Føre-var-prinsippet” er lovfestet i § 9 og sier at ved tvil om utfallet skal påvirkningen ha sammenheng med økosystemets samlede belastning, jf. § 10. §§ 11 og 12 vurderes ikke som relevante i denne sammenheng.

Forholdet til vannforskriften

Vannforskriften setter krav om god økologisk og kjemisk tilstand i vannforekomstene og at det skal utarbeides sektorvise tiltaksplaner. Utslipp fra bedrifter tilknyttet kommunalt avløpsnett vil bli sett i sammenheng med kommunal avløpssektor. Det kan bli stilt krav om deltakelse i resipientovervåking i regionalt fastsatt overvåkingsprogram, se tillatelsens pkt. 12.

Frister

Det er ikke satt krav om gjennomføring av spesielle tiltak med frister i tillatelsen.

Gebyr

Fylkesmannens behandling av søknader om fastsettelse og endringer av utslippstillatelser er omfattet av en gebyrordning. Gebyrsats fastsettes avhengig av ressursforbruk ved arbeidet med tillatelsen. Bedriften skal betale et gebyr på kr 19 700 for Fylkesmannens behandling av søknaden (gebyrsats 6, tilsvarende 1 ukeverk), jf forskrift om begrensning av forurensning av 01.06.04, § 39-4. Faktura ettersendes fra Miljødirektoratet.

Klageadgang

Vedtaket, herunder også plasseringen i gebyrklasse, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Kopi av dette brevet med vedlegg er sendt berørte i saken i henhold til vedlagte adresseliste.

Med hilsen

Jørn G. Berg e.f.
miljøverndirektør

Steinar Østlie
senioringeniør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

Utslippstillatelsens vilkår følger på de neste sidene

Kopi med fullstendig tillatelse til:

Kongsvinger kommune

GIVAS IKS

Mattilsynet, Regionkontorer for Hedmark og Oppland, Postboks 383, 2381 Brumunddal

FYLKESMANNEN I HEDMARK
Miljøvern

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Tillatelse nr. 2017.0900.T - Sak nr. 2017/5254

for

Salsus AS,

Næringsmiddelindustri, produksjon av buljong og supper

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 29.08.2017 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene framgår på side 5 til og med side 14. Tillatelsen gjelder fra dags dato.

Bedriften må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen dersom den ønsker å foreta endringer i driftsforhold, utslipp med mer kan ha miljømessig betydning, og som ikke er i samsvar med opplysninger gitt i søknaden eller under saksbehandlingen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Salsus AS
Beliggenhet/gateadresse	Åsumvegen 7, SIVA næringsområde
Postadresse	-
Kommune	0402 Kongsvinger
Org. nummer (bedrift)	813 538 512
Lokalisering av anlegg	UTM-sone 33, øst: 330012, nord 6678588.
NACE-kode og bransje	10.890 – Produksjon av næringsmidler ikke nevnt andre steder
Virksomhetens kategori ¹	-

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse
2017.0900.T	0402.0158.01	-

Tillatelse gitt: 06.11.2017	Endringsnummer: -	Sist endret: -
Jørn G. Berg e.f. miljøverndirektør	Steinar Østlie senioringeniør	

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.

¹ Jf Forurensningsforskriften av 06.01.2001, nr. 931, kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av buljong og supper. Tillatelsen er basert på følgende produksjon:

Produksjonsrammer

Produkt/produksjonsfraksjon	Tonn/år	Tonn/døgn
Buljong, sauser	4000	16

Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3-13. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår av vilkårene i pkt. 3-13 eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt 3. uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i søknaden medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert (jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 7²).

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

2.5 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt. 10.4.

2.6 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt forurensning* følger av punkt 10.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger

3.1.1 Utslipp fra punktkilder

Følgende utslippsbegrensninger gjelder:

Utslippskilde	Komponent	Utslippsgrenser			Gjelder fra
		Konsentrasjonsgrense (mg/l)	Maksimalt døgnutslipp (kg/døgn)	Årlig utslipp (tonn/år)	
		Midlingstid: 1 uke	Midlingstid: 1 uke	Midlingstid: 1 år	
Prosessavløp	Tot-P	10	6	0,3	Dags dato
«	BOF ₅	1000	600	30	«
«	SS	600	360	15	«
«	KOF	1500	900	45	«

Omsøkt hydraulisk avløpsmengde er 15 m³/h, tilsvarende 31 200 m³/år.

Utslippet skal i størst mulig grad jevnes ut over døgnet eller deler av døgnet etter nærmere avtale med kommunen. Andre begrensninger settes i avtale om tilknytning til kommunalt avløpsanlegg.

3.1.2 Diffuse kilder

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

3.2. Utslippsreducerende tiltak

- 1 Forurenset vann skal holdes adskilt fra ikke forurenset vann. Dersom bedriften senere etablerer kjølevannssystemer, skal kjølevann ikke føres til rensinnetninger eller til spillvannsledning lagt etter separatsystemet. Kondensat som kan bli forurenset bør kontrolleres med instrument tilkoblet alarm eller ventil som sjalter forurenset avløpsstrøm over til spillvannsnett.
- 2 Forbruk av vann skal reduseres så mye som mulig. Vann skal ikke benyttes der det kan erstattes med andre midler. Ved rengjøring skal mest mulig av fast materiale fjernes ved feing, skraping e.l. Produksjonsrester og avfall av råvarer og tillsatsstoffer skal samles opp og ikke ledes til avløp, slik at organisk stoff i avløpet blir minst mulig.

3.3. Utledning og rensing

- 1 Forurenset prosessavløp og vaskevann skal behandles i internt rensanlegg før utledning til offentlig ledningsnett. Bedriftsintern forbehandling skal bestå av slamavskiller, fettavskiller og evt. pH-nøytralisering og hydraulisk utjamning. Fettavskiller skal dimensjoneres, bygges og drives i samsvar med gjeldende faglige retningslinjer og anbefalinger, kfr. Norsk Vann.
- 2 Fettavskiller må ikke utsettes for hydrauliske støtbelastninger, høye temperaturer ($> 30\text{ °C}$) eller store temperatursvingninger i tilført avløpsvann. Alkaliske og sure væsker skal nøytraliseres til pH 6,5-9 før utledning til kommunalt avløpsnett. Øvrig drift av forrenseanlegg og rutiner for utledning til kommunalt nett forutsettes fastsatt i samarbeid og etter avtale med GIVAS og kommunen.
- 3 Etter forrensing skal avløpet ledes til interkommunalt avløpsanlegg. Oppstår problemer i rensanlegg, ledningsnett eller i form av luktutslipp, kan det bli satt ytterligere krav om forbehandling av bedriftens avløpsvann.
- 4 Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra vaskehaller, verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensenhet.

3.4. Utslippssted for prosessavløp

Bedriften skal føre sitt prosessavløp inn på offentlig avløpsnett med utslipp i Glomma i henhold til de krav som stilles for slikt påslipp.

3.5. Kjølevann

Bedriften har ikke kjølevann.

3.6. Sanitæravløpsvann

Ved tilknytning til offentlig avløpsnett fastsetter den ansvarlige for nettet (GIVAS IKS) nærmere krav.

4. Utslipp til luft

4.1. Utslippsbegrensninger, punktutslipp

Bedriften bruker delvis propan som energikilde i produksjonen, for øvrig kun fjernvarme og elektrisitet. Virksomheten skal ikke avgi sjenerende lukt til omgivelsene.

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

Årlige utslippsmengder av følgende klimagasser fra fyringsanlegg (propan) skal rapporteres årlig til Fylkesmannen (kfr. tillatelsens pkt. 11.4): CO₂, NO_x, N₂O, VOC, CH₄ og SO₂.

Rapporteringen skal foretas på bakgrunn av målinger eller beregninger (kfr. Miljødirektoratets veiledning til egenrapportering for landbasert industri).

4.2. Krav til utslippspunkter

Avgasser fra eksisterende anlegg/prosessenheter tillates ledet ut gjennom eksisterende utslippssystem med de utslippspunkter/-høyder som er oppgitt i søknaden.

For nye utslippspunkter skal det foretas spredningsberegninger som viser maksimale bakkekonsentrasjoner av relevante forurensningskomponenter under de ugunstigste spredningsforhold som kan forekomme. Både bidraget fra nye utslippspunkter og fra eksisterende kilder, samt bakgrunnsnivå, skal synliggjøres. Konsentrasjonene skal vurderes i forhold til forurensningsforskriftens kapittel 7 eller andre relevante normer og retningslinjer for luftkvalitet. Spredningsberegningene skal foretas av en uavhengig og kompetent aktør og skal forelegges Fylkesmannen i god tid før byggestart. Fylkesmannen kan om nødvendig stille nærmere krav til plassering og høyde på nye utslippspunkter.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen.⁴

6. Kjemikalier og råstoffer

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og hjelpekjemikalier, f.eks begroingshemmende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler m.m.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper

⁴ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

(nedbrytbarhet, toksisitet og bioakkumulerbarhet) på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁵

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁶ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

7. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner, barnehager og rekreasjonsområder skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Ekvivalent lydnivå

Dag (kl. 07-19) L _{pAekv12h}	Kveld (kl. 19-23) L _{pAekv4h}	Søn-/helligdager (kl. 07-23) L _{pAekv16h}	Natt (kl. 23-07) L _{pAekv8h}	Natt (kl. 23-07) L _{AFmax}
55 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax}, som er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

8. Energi

Energikilder i produksjonen er elektrisitet og propan. Til oppvarming brukes kun fjernvarme.

8.1. Energiledelse

Bedriften skal ha et system for energiledelse i bedriften for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.6. og følge prinsippene og metodene angitt i norsk standard for energiledelse.

8.2. Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

⁵ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁶ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig, uten urimelige kostnader eller ulemper, å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁷.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

10. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1. Miljørisikovurdering

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikovurdering av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikovurderingen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikovurderingen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikovurderingen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikovurderingen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Hvis aktuelt, skal beredskapen mot akutt forurensning øves minimum en gang pr. år.

10.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles brannvesenet (110) i henhold til gjeldende forskrift⁸. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

Hendelser eller driftsuhell som medfører episodiske eller økte utslipp skal så snart som mulig varsles interkommunalt avløpsanlegg (GIVAS IKS). Varslingsavtale med GIVAS bør inngås.

---

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

⁸ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

11. Måling og beregning av utslipp. Rapportering til Fylkesmannen

11.1. Utslippskontroll

Bedriften skal gjennomføre målinger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene. Målinger omfatter volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Det skal ordinært tas 6 årlige ukeblandprøver av bedriftens avløpsvann for analyse. Analyser skal foretas av følgende utløpsparametere:

- Total fosfor (tot-P)
- Biologisk oksygenforbruk (BOF₅)
- Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{cr})
- Total nitrogen (tot-N)
- Suspendert stoff (SS)
- Fett (total fettmengde)*

* Standard for analyse av fett er ikke utviklet. Analyse skal foretas ved en metode som registrerer total mengde fett, også proteinbundet fett. Norsk Matanalyse har akkreditert en gravimetrisk ekstraksjonsmetode som er basert på en modifisert SBR-analyse.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som et minimum omfatte:

- komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen eller forskrifter
- andre komponenter, herunder prioriterte miljøgifter, som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering. Veilederen er lagt ut på www.miljodirektoratet.no.

Bedriften skal ha et måleprogram som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll.

11.2. Måleprogram

Når bedriften utarbeider måleprogrammet, skal den:

- velge prøvetakingsfrekvenser som gir representative prøver
- vurdere usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinn i målingene (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning) og velge løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder. Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal også fremgå av måleprogrammet. Det skal gå fram av måleprogrammet hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

11.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelser er forsvarlig kvalitetssikret bl.a. ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Det kan godtas at annen metode benyttes dersom særlige hensyn tilsier det.
- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten.
- delta i ringtester for de parametrene som er regulert gjennom grenseverdier når bedriften selv analyserer
- jevnlig verifisere egne målinger med tredjepartskontroll for de parametrene som er regulert gjennom grenseverdier

11.4 Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere utslippsdata fra foregående år via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

Ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vil vi for utslipp av stoffer hvor utslippsbegrensningene ikke er fastsatt gjennom presise grenseverdier under punkt 3.1 og 4.1, vurdere behov for å fastsette mer presise grenser.

12. Overvåking av resipient. Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal sørge for overvåking av effekter av utslippene til vann i henhold til et overvåkingsprogram. Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø. Data leveres på Vannmiljøs importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljøs kodeverk.

Der det pågår overvåking i regi av Fylkesmannen eller vannregionmyndighet må bedriften bidra i felles overvåkingsprogram med data for de kvalitetselementer i vannforekomsten som kan være direkte eller indirekte påvirket av bedriftens utslipp.]

13. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

14. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

15. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal

---

⁹ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

16. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorerte organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP
Enkelte tensider	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Nitromuskforbindelser	
Muskxylen	
Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater	
Nonylfenol og nonylfenoletoksylater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylater	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder PFHxS	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFOA PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)

DEHP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350